

KÖSEM SULTAN'A AİT BİR MUHALLEFAT KAYDI

Özer Küpeli*

Osmanlı tarihinin en güçlü kadınlarından biri olan Kösem Sultan'ın hayatının ilk yıllarıyla ilgili kaynaklarda pek fazla bilgi bulunmadığından dolayı nerede ve ne zaman doğduğu tam olarak bilinmemektedir. Bununla birlikte öldüğünde altmış iki yaşında olduğu bilgisinden hareketle, 1589'da bir Rum papazının kızı olarak dünyaya geldiği ve Bosna taraflarından İstanbul'a getirildiği yönündeki rivayet yaygın kabul görmüştür¹. Saraya geldikten sonra Mahpeyker adını alan ve güzelliği ile I. Ahmed'in dikkatini çeken Kösem, sultanın hasekisi olmuş, hatta Venedik arşivlerindeki bir belgeye göre padişahla nikâhlanmışır².

Murad, Süleyman, İbrahim ve Kasım adlarında en az dört şehzade dünyaya getirdiği bilinen Kösem, saraydaki gücünü her geçen gün arttırmış olmasına rağmen eşinin saltanatı süresince devlet işlerine pek müdahil olmamış veya olamamıştır. I. Ahmed'den sonra tahta çıkan I. Mustafa ve II. Osman dönemlerini Eski Saray'da geçirmiş, Mustafa'nın ikinci saltanatının ardından oğlu IV. Murad'ın padişah olması ona nihayet arzuladığı gücü sağlamıştır. Oğlunun yaşının küçük olması yanında tecrübesizliğini de bahane eden Valide Sultan yaklaşık on yıl kadar devlet işleriyle bilfiil meşgul olmuştur. IV. Murad'ın 1632'den sonra idareyi bizzat ele almasıyla geri plana düşmüşse de, 1640'da diğer oğlu İbrahim'in tahta çıkışıyla eski gücüne tekrar kavuşmuştur. Oğlunun sekiz yıllık saltanatı boyunca devlet işlerine birçok kez müdahil olan Kösem Sultan, İbrahim'in dengesiz davranışları artık tahammül edilemez bir noktaya geldiğinde tahttan indirilip yerine torunu IV. Mehmed'in

* Doç.Dr., *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi Tarih Bölümü*.

¹ Ahmet Refik, *Kadınlar Saltanatı*, Ankara 2005, s. 76; Ahmet Refik'in bir Fransız tarih yazarına dayanarak naklettiği bu bilgiler daha sonra Kösem Sultan'a dair yazılan hemen tüm metinlerde herhangi bir şekilde tartışılmadan tekrarlanmıştır. Bkz. M. Câvid Baysun, "Kösem Sultan", *İslâm Ansiklopedisi*, VI, İstanbul 1977, s. 915; Mücteba İlgürel, "Kösem Sultan", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, 26, Ankara 2002, s. 273; Necdet Sakaoğlu, *Bu Mülkün Kadın Sultanları, Vâlide Sultanlar, Hâtainlar, Hasekiler, Kadınefendiler, Sultanefendiler*, İstanbul 2008, s. 224; Murat Kocaaslan, *Kösem Sultan, Hayatı, Vakıfları, Hayır İşleri ve Üsküdar'daki Külliyesi*, İstanbul 2014, s. 27; Erhan Afyoncu, *Muhteşem Valide Kösem Sultan*, İstanbul 2015, s. 9. Kösem Sultan üzerine en son yayınlardan birini yapan Özlem Kumrular da onun Bosna'dan gelmekle birlikte menşeinin Boşnak mı, Çerkez mi, yoksa Rum mu olduğunu dönemin yerli ve yabancı kaynaklarından hareketle tartışmış ve nihayetinde Yunanistan'ın güneydoğusunda Venedik egemenliğindeki adalardan biri olan Tinos'tan kaçırılan bir Rum kızı olduğunda karar kılmıştır, bkz. *Kösem Sultan, İktidar, Hirs, Entrika*, İstanbul 2015, s. 14-19.

² Kumrular, *a.g.e.*, s. 110-112.

geçirilmesi sürecinde de mühim rol oynamıştır. Yeni padişahın henüz küçük yaşta olmasının yanı sıra annesi Hatice Turhan Sultan'ın da oldukça genç ve tecrübesiz oluşu büyük validenin devlet işlerindeki etkinliğini bir süre daha devam ettirmesine imkân vermiştir. Lakin giderek artan nüfuzu bazı devlet adamları arasında rahatsızlık uyandırmış, padişahın annesi Hatice Turhan Sultan'ın da kendisine cephe almasına yol açmıştır. Şahsına karşı oluşturulan ittifaktan bir taht değişikliği ile kurtulmak isteyen ve IV. Mehmed'i devirmek için bir darbe planlayan Kösem Sultan, yakın adamlarının bu planı Hatice Turhan Sultan'a ihbar etmesi üzerine kendi komplosuna kurban gitmiş, 2 Eylül 1651'de katledilmiştir³.

Ölümünün ardından Kösem Sultan'ın geride büyük bir servet bıraktığı bilinmektedir. Naîmâ, servetinin miktarı hakkında "... *elli seneden beri iddibâr u cem' eylediği emvâl-i bisyâr ve tubaf u nevâdir makulesi zî-kazmet eşyâ ve cevâbir ki, muhâsibler besâbında âciğ idi*" dedikten sonra, bu serveti meydana getiren başlıca kaynağın Menemen, Zile, Gazze, Kilis ve İzdin'deki haslar olduğunu, bunların yıllık gelirinin 250.000 kuruş, bir başka ifadeyle 20 milyon akçe'yi bulduğunu yazmaktadır⁴. Gelir kaynakları bunlarla sınırlı olmayan Kösem Sultan'ın ayrıca Eğriboz Sancağı'ndaki Livadya Kazası ile İskenderun'da iki ayrı hassı daha mevcuttu. Livadya'daki hassının geliri 1623'te 394.373 akçe, liman gelirlerini de kapsayan İskenderun'daki hassının geliri ise 3.200.000 akçeydi. Yine Kıbrıs'ta ve daha birkaç yerde çiftlikleri ile Büyük Valide Hanı başta olmak üzere İstanbul'da çeşitli mülkleri vardı⁵. Yunanistan'da bir liman şehri olan Volos'un gelirleri de ona aitti. Dönemine tanıklık eden bir İtalyan, Kösem'e padişah ve saray ahalisi tarafından sürekli olarak çok pahalı hediyeler verildiğini, gelirleriyle devamlı toprak ve gemiler edindiğini, gemilerini İskenderiye ve Kahire'de işlettiğini ifade etmiştir⁶. Bunlara ilave olarak hazineden de günlük 3.000 akçe maaş almaktaydı⁷. Valide Sultan'ın sadece haslarından elde ettiği gelir bile öylesine dikkat çekiciydi ki, devrin şeyhülislamı Kara Çelebi-zâde Abdülaziz Efendi, veziriazamın konağındaki bir mecliste hazinenin çektiği müzayaka konuşulurken "... *Büyük Vâlide'nin hâlâ hâsları üçyüzbin guruşa maktu'dur dediklerinde bî-ihtiyâr bu kadar gurus hâsl-ı vâlide işitmedik ...*" diyerek şaşkınlığını gizleyememiştir⁸.

Kösem Sultan'ın öldürülmesinin ardından sıra bu muazzam servetin tespit, tahrir ve zaptına gelmiştir. Bu iş için kimin görevlendirildiği, sürecin nasıl işlediği ve merhum Valide Sultan'ın hususi servetinin boyutu ve içeriği bilinmemektedir. Zira bu konuda arşivlerde herhangi bir belgeye rastlanmamış, sadece eşyalarının bir

³ Baysun, *a.g.m.*, s. 916-921; İlgürel, *a.g.m.*, s. 273-275; Sakaoglu, *a.g.e.*, s. 225-230.

⁴ Naîmâ Mustafa Efendi, *Târib-i Na'îmâ (Ravzatü'l-Hüseyn fî Hülsâti Abbâri'l-Hâfikayn)*, III, (haz. Mehmet İpşirli), Ankara 2007, s. 1329.

⁵ Kocaaslan, *a.g.e.*, s. 106-111.

⁶ Kumrular, *a.g.e.*, s. 296.

⁷ Leslie Peirce, *Harem-i Hümayun, Osmanlı İmparatorluğu'nda Hükmümlük ve Kadınlar*, (çev. Ayşe Berktaş), İstanbul 2010, s. 170-171.

⁸ Kara Çelebi-zâde Abdülaziz Efendi, *Ravzatü'l-ibrâr Zeyli (Tablil ve Metin) 1732*, (haz. Nevzat Kaya), Ankara 2003, s. 9.

kısmına ait olduğunu düşündüğümüz bir muhallefat kaydı tespit edilebilmiştir. Bununla birlikte Naîmâ'nın *Tarihinde* verdiği bilgilerden hareketle bu iş için birden fazla kişinin görevlendirildiği ve görevlilerin Kösem'in haremdeki dairesi başta olmak üzere tüm eşyalarını kayda geçirdikleri, ayrıca para ve mücevherlerini tespit için sarayın dışında da ciddi bir araştırma yürüttükleri sonucu çıkarılabilir⁹.

Yukarıdaki paragrafta da belirttiğimiz gibi Kösem Sultan'ın yegâne muhallefat kaydı, orijinali *Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi*'nde 2315 numara ile kayıtlı ve 1061 yılı içerisinde maktulen veya eceliyle ölmüş saray mensuplarının muhallefatlarını içeren bir defterde yer almaktadır. Bu defter 121 varak olup valide sultana ait eşyalar 3b ile 4b arasındadır. Defterdeki kayıtlar, 3b'de "*Sene 1061 şehr-i Ramazanü'l-mübarekede bu defterin ketb ve tabirine şürû' olunmuşdur der-eyyâm-ı saltanat Sultan Mehmed Han bin İbrahim Han halledet bilafetibi ilâ-yevmi'l-haşer ve'l-mîzân bâ-kalem-i kâtib-i Hazîne-i Amire Mustafa allahümme ec'ale mine's-süheda âmin ma' cemî'ü'l-mü'minât ve'l-mü'minîn*" başlığı altında başlamaktadır. Bu takdirde defterin Valide Sultan'ın öldürülmesini müteakiben Hazine-i Amire kâtiplerinden Mustafa Efendi tarafından tutulmaya başlandığı ve yıl boyunca kayıtların devam ettiği anlaşılmaktadır.

Kösem Sultan'a ait muhallefat kaydının hemen öncesinde kendisiyle aynı esnada katledilen¹⁰ Hasoda-başı Gazanfer Ağa ile Bostancı-başı Ali Ağa'nın muhallefatlarına yer verilmiştir. Müteakiben Valide Sultan'ın muhallefatı, eşyalarının alındığı yere göre –ki bunlar haremdeki dairesi ile haremın bodrumu, Topkapı ile Eyüp'teki bahçelerinde bulunan odalarıdır– sıralanmıştır. Muhallefatı kürk ve kaftanları başta olmak üzere kıyafetlerini, halı, kiçe, yatak, yorgan, döşek, perde, peşkir gibi oturma ve yatak odası teşrifatını, leğen, ibrik, hamam esvabı gibi temizlik eşyaları ile bir kısmı gümüşten çeşitli mutfak eşyasını içerse de, bunlar Osmanlı tarihinin en zengin kadınlarından birinin dillere destan servetinin yalnızca bir kısmını yansıtır gibi görünmektedir. Zira Naîmâ, Valide Sultan'ın emvali tahririnde görev alan Kahveci Mehmed Efendi'den naklen değeri 50.000 kuruş civarında 2.700 adet kıymetli şalının kayda geçirildiğini yazsa da¹¹, muhallefatında listelenen şal sayısı buna göre çok az olup sadece 25 adettir. Valide Sultan'ın nakit ve mücevherlerine de muhallefatında rastlanılmamaktadır. Hâlbuki Kösem Sultan'ın değerli taşlar ve takılara düşkün olduğu, ilerleyen yaşlarında bile bunları takmaktan vazgeçmediği bilinmektedir¹². Nakit varlığıyla ilgili olarak ise Naîmâ, Kapalıçarşı yakınındaki Mercan'da inşa ettirdiği Valide Han'da içi para dolu yirmi

⁹ *Târib-i Na'îmâ*, III, s. 1329-1330.

¹⁰ Devrin hemen tüm kaynakları Kösem Sultan'ın dairesine girmek isteyenlere engel olmaya çalışan Hasoda-başı ile sarayın kapılarını açık bıraktığı için Bostancı-başının öldürüldüğünü yazsa da, bu kişilerin isimlerini sadece Abdurrahman Abdi Paşa zikretmektedir. Bkz. *Abdurrahman Abdi Paşa Vekâyi'-nâmesi [Osmanlı Tarihi (1648-1682)]*, haz. Fahri Ç. Derin, İstanbul 2008, s. 40.

¹¹ *Târib-i Na'îmâ*, III, s. 1330.

¹² Kumrular, *a.g.e.*, s. 291.

sandığının bulunup hazineye alındığını ifade etmektedir¹³. Elimizdeki muhallefat kaydının Naîmâ'nın zikrettikleri yanında mücevher, para, altın gibi kıymetli eşyayı içermemesi Valide Sultan'ın asıl servetini oluşturan bu pahada ağır kıymetlere ne olduğu sorusunu akla getirmektedir. Gerçi olay gecesi başta kulaklarındaki küpeler olmak üzere yüzüklerinin, bileziklerinin, dizbağları ve esvapları ile bilimum kıymetli eşyasının yağmalandığı bilinmektedir. Hatta kulaklarını parçalayarak küpelerini alan Bostancı Ali adlı bir Arnavut daha sonra bu yüzden cezalandırılacağı vehmine kapılarak pişman olmuş, küpeleri iade etmişti. Paul Ricaut, ceviz büyüklüğünde ve üçgen şeklinde tıraş edilerek altından bir yakut içine oturtulmuş bu pırlanta küpelerin valide sultana I. Ahmed tarafından hediye edildiğini ve tahmini değerinin Mısır'ın bir yıllık geliri kadar olduğunu yazmıştır¹⁴. Bununla birlikte yağma olayı muhtemelen Valide Sultan öldürüldüğünde üzerinde bulunan eşyalarla sınırlı kalmış, Harem'deki dairesinde ve diğer yerlerde bulunan eşyalarına dokunulmamıştır. O halde, servetinin büyüklüğü göz önüne alındığında, Kösem Sultan'a ait başka muhallefat kayıtlarının da olabileceği akla gelmektedir. Ancak burada neşrettiğimiz dışında Kösem Sultan'ın emlak, akar ve eşyasını içeren başkaca bir kayıt şimdilik tespit edilebilmiş değildir. Netice olarak muhallefatında yer alan eşyalar bu kudretli Valide Sultan'ın muazzam servetini yansıtsa da, neler giydiği, odasının ve yatağının nasıl teşrif edildiği, yemek yerken neleri kullandığı gibi günlük hayatının ayrıntılarını tespit etmek için kullanılabilir.

Kaynaklar

Arşiv Kaynakları

TSMA, D. 2315, v. 3b-4b.

Kaynak Eserler

Abdurrahman Abdi Paşa Vekâyi'-nâmesi [Osmanlı Taribi (1648-1682)], haz. Fahri Ç. Derin, İstanbul 2008.

Kara Çelebi-zâde Abdülaziz Efendi, *Ravzatü'l-ibrâr Zeyli (Tablil ve Metin) 1732*, (haz. Nevzat Kaya), Ankara 2003.

Naîmâ Mustafa Efendi, *Târib-i Na'imâ (Ravzatü'l-Hüseyn fî Hülasati Abbâri'l-Hâfikayn)*, III, (haz. Mehmet İpşirli), Ankara 2007.

Ricaud, Paul, *Osmanlı İmparatorluğu'nun Hâlibazırının Taribi (XVII. Yüzyıl)*, (terc. Halil İnalıcık-Nihan Özyıldırım; çeviriyazı Ali Emre Özyıldırım; Giriş Bülent Arı), İstanbul 2012.

Araştırma ve İncelemeler

Afyoncu, Erhan, *Muhteşem Valide Kösem Sultan*, İstanbul 2015.

¹³ *Târib-i Na'imâ*, III, s. 1329.

¹⁴ Paul Ricaud, *Osmanlı İmparatorluğu'nun Hâlibazırının Taribi (XVII. Yüzyıl)*, (terc. Halil İnalıcık-Nihan Özyıldırım; çeviriyazı Ali Emre Özyıldırım; Giriş Bülent Arı), İstanbul 2012, s. 31.

- Ahmet Refik, *Kadınlar Saltanatı*, Ankara 2005.
- Baysun, M. Câvid, “Kösem Sultan”, *İslâm Ansiklopedisi*, VI, İstanbul 1977, s. 915-923.
- İlgürel, Mücteba, “Kösem Sultan”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, 26, Ankara 2002, s. 273-275.
- Kocaaslan, Murat, *Kösem Sultan, Hayatı, Vakıfları, Hayır İşleri ve Üsküdar'daki Külliyesi*, İstanbul 2014.
- Kumrular, Özlem, *Kösem Sultan, İktidar, Hırs, Entrika*, İstanbul 2015, s. 14-19.
- Peirce, Leslie, *Harem-i Hümayun, Osmanlı İmparatorluğu'nda Hükümranlık ve Kadınlar*, (çev. Ayşe Berktaş), İstanbul 2010
- Sakaoğlu, Necdet, *Bu Mülkün Kadın Sultanları, Vâlide Sultanlar, Hâtainlar, Hasekiler, Kadınefendiler, Sultanevendiler*, İstanbul 2008.

Çevirimetin

[3b]

Sene 1061 şehr-i Ramazanü'l-mübarekde bu defterin ketb ve tahririne şürû' olunmuşdur der-eyyâm-ı saltanat Sultan Mehemed Han bin İbrahim Han halledet hilafetihi ilâ-yevmi'l-haşer ve'l-mîzân bâ-kalem-i kâtib-i Hazine-i Âmire Mustafa allahümme ec'ale mine'ş-şühedâ âmin ma' cemi'ül-mü'minât ve'l-mü'minîn

Mâh-ı mezbûrun fi 18 Has Oda'da ferhân-ı hümâyûn ile iç oğlanı paraladığı Has Odabaşı Gazanfer Ağa metrûkâtından Odabaşı Hasan Ağa yedinden Hazine-i Âmire'ye teslim olunan eşyadır.

Murassa' â'lâ iğnelik 1	Sim külçe 9, dirhem 1450
Murassa' bilezik 1	Zer kılıç 1
Sim zincir 1	Serâser kaftan 8
Divan rahtı 1	Kârhâne kaftan 2
Sim topuz 1	Mütenevvi'a samur kaplı erkân 6
Sim kebir rikâb 1	Mütenevvi'a kutnu 6
... sim eğer 1	Sâye çuka donluk 3
Zer raht abânî 3	Mertebânî tabak 18
Sim şam'dan 1	Fağfûrî tabak 6
Sim kahve ibriği 1	Mertebânî kâse 2
Sim tepsi 1	

Yevm-i mezbûrede ferhân-ı hümâyûn ile maktûl olan Bostancıbaşı Ali Ağa muhallefâtından Darüssaade Ağası Mehmed Ağa yedinden dâhil-i Hazine-i Âmire olan eşyadır

Zer zincir 1	Divan rahtı 1
Samur kaplı Serâser kaftan 11	Sim balta 10
Zer raht abânî 1	Kiçe-i Acem 4
Kebir sim rikâb çift 1	Çiçekli çuka samur kaplı erkân 2
Samur tahta 1	Sim topuz 3

Bu zikr olunan eşyalar fermân-ı pâdişâhî ile mezâd üzere fûrûht olmuşdur

Yevm-i mezbûrede maktûle olan Vâlîde-i Sultan İbrahim Han odasından Harem-i Hümâyûn'da Hazinedâr Müsâhib Ali Ağa yedinden Hazine-i Âmire'ye teslim olunan eşyadır ki zikr olunur

Kakum kaplı kürk 4	Mütenevvi'a dizlik 7
Mütenevvi'a kaftan 28	Cezair(?) ihram 1
Zer raht boğça 25	Mardin peşkiri 1

Mardin perdesi 2	Samur tahta 1
Çatma top 2	Sof top 5
Çatma pare 4	Keşmirî şal 10
Kutnı ve sâde ve dîbâ donluk 57	Abdest makraması 10
Atlas donluk 21	Kakum kürk 2
Dîbâ çakşır 22	Üşek kürk 4
Şeritî gömlek 62	Samur kaplu kürk 3
Alaca Hindî kutnı 32	Murassa' yelpaze 2
Mısırî peşkir 1	Murassa' meksrah(?) 4
Tefarık yorgan 72	Yüz yasdığı 4
Ferace ve kaftan 42	Atlas mak'ad 4
Def'a dîbâ ve atlas donluk 76	Zer raht yasdık 26
Mısırî alaca 5	Kılabdan yasdık 20
Murakka' boğça 15	Dîbâ cibinlik 1
Def'a yorgan 7	Zer raht perde 3
Zer raht yasdık 35	Zer raht kebir perde 1
Serâser yasdık çift 3	Dîbâ kebir perde 4
Serâser perde 3	Serâser mak'ad 5
Acem seccadesi 1	Zer raht mak'ad 8
Bürüncük cibinlik 3	Samur kebir mak'ad 1
A'lâ makramalar 11	Dîbâ a'la mak'ad 1
Alaca atlas perde 8	Sürh çuka mak'ad 9
Dîbâ ve sâde kaftan 33	Samur kebir döşeme 1
Samur kaltak 8	

[4a]

Serâser mak'ad 4	Kuyruk mak'ad 2
Çuka mak'ad 8	Zer raht kadife mak'ad 8
Samur sofa(?) döşemesi 10	Zer raht yasdık 18

Topkapusu'nda olan bağçeden alınandır

Zer raht sürh yasdık 6	Kaftan 20
Kadife üzere zer raht yasdık 6	Dülbend gömlek 45
Zer raht minder yüzü 2	Kıbrıs ... 2
Taraklı kadife perde 4	Köhne mak'ad 2
Serâser Acemî mak'ad 4	Don gömlek 5
Zibun 5	Zerbâf seccade 1

Mardin perdesi 1
Zer raht minder 2
Bürüncük cibinlik 4
Alaca perde 1
Fağfurî İznik 3
Fağfurî sürahi 15
Fağfurî buhurdan 1
Mertebânî kâse ma' tabak 1
Kapaklı yekmürdî 3
Kebîr tabak 10
Küçük tabak 8
Hurda yekmürdî 7
İskemle zarfı 1
Cezair(?) ihram 3
Samur kaplu abânî 14
Üşek kürk 4
Kakum kürk 5
Hamam esvâbı 4
Destâr 30
Zer raht boğça 10
Mardin perdesi 5
Dibâ mak'ad 21
Telli perde 7
Taraklı atlas dilli perde 13

Çatma mak'ad 6
Def'a hamam esvâbı 3
Fağfurî leğen ma' ibrik 4
Kadife araba örtüsü 1
Çatma yasdık 50
Zer raht çuka seccade 1
Ham dülbend 40
Şal 15
Bayram(?) yüzü 15
Mutallâ destâr 40
Tefarik işleme(?) boğça 4
Kebîr halı 4
Küçük halı 6
İbrişim halı 2
Selanik kiçesi 6
Büyük kiçe-i Acem 1 *Kubbe Odası'na
döşendi fî 8 Cemazîyelevvel sene 1064*
Orta Acem kiçesi 2 *Kubbe Odası'na
döşendi*
Küçük Acem kiçesi 2 *Kubbe Odası'na
döşendi*
Zerbâf seccade 1
Atlas perde 5

Eyüp Sultan'da olan bağçesinden alınandır

Çatma yasdık 43
Halı 22
Kiçe-i Selanik 12
Şilte 8
Yorgan 34
Çatma perde 4
Yüz yasdığı 5
Mak'ad 5
Seccade 1
Çarşab 5
Perde-i bürüncük 8

Sim şam'dan 7
Sim kebîr tepsi 2
Sim buhurdan 1
Sedefkârî iskemle 2
Mücevher fincan ma' tabak 1
Kapaklı yekmürdî 1
Fağfurî leğen ma' ibrik 6
Fağfurî tabak 3
Fağfurî fincan 2
Fağfurî sürahi 1
Bakır evanî kıyıp 22

Kendi odasından alınan fağfurîlerdir ki aynısı ile zikr olunur an-yed-i Ali Ağâ

Sağır tabak 8	Def'a sarı kâse ma' tabak 1
Küçük fincan 20 <i>Harem'e alınmıştır</i>	Beyaz yekmürdî ma' tabak 1
Hatayî yekmürdî 1	Müşebbek fincan 1
İbrik 4	Kapaklı fincan 2
Orta tabak 4	Kapaklı yekmürdî 3
Büyük tabak 3	Beyaz kâse ma' tabak 1
Küçük a'lâ fincan 8 <i>Harem-i Hümayûn'a alınmıştır</i>	Beyaz tabak 2
Büyük fincan 7 <i>içerü alınmıştır</i>	Küçük mertebânî kâse 2
Yeşim fincan 1	Hurda yekmürdî 5
Hindî fincan 2	Yazılı kâse 1
Sarı kâse ma' tabak 1	Mertebânî tabak 2

Topkapusu'ndan alınan fağfurîlerdir

Küçük yekmürdî 40	Büyük tabak 23
Küçük tabak 45	Orta tabak 10
İbrik 5	Kebîr kâse 10
Leğen 5	Mertebânî tabak 12
Mertebânî sürahi 1	Mertebânî kâse 3
Beyaz kâse 2	Sürahi 3
Hurda fincan 23	Büyük sürahi 2
Matara 1	Kavanos 9

Harem'in kilerinden alınmıştır

Billur bardak 1	Orta tabak 5
Mertebânî tabak 23	Kapaklı yekmürdî 4
Yekmürdî 15	Billur şam'dan murassa' 3 <i>mezbur üç şam'dan buburdâm içinde hıfz olunmuştur gâflet olunmaya</i>
Küçük tabak 15	
Mertebânî kâse 3	
A'lâ kâse 4	

[4b]

Merhum Valide Sultan kilerinden alınan sim evanilerdir

Sim kavanos ve büyük maşraba 17	Sim yemek iskemlesi 1
Sim kutu 4	Sim ayaklı geçme yemek iskemlesi 1

Sim sahan ma' tabak 8
Sim sini 7
Sim hoşab tasları 6
Sim ... 1
Sim tava 1

Sim tebsi 6
Sim süzğü 1
Sim havan 10
Sim ayaklı sahan ma' kapak 3

Harem-i Hümayûn'un bodrumunda merhûm Büyük Valide Sultan'ın alınan sim eşyasıdır an yed-i müsâhib Hazinedâr Ali Ağa

Sim şam'dan 2
Sim güğüm 2
Sim ibrik 3
Sim çiçeklik 24
Sim buhurdân 3
Sim güllabdân 3
Sim tas 3
Sim tennure 3
Sim feneri 1
Sim havan 1
Sim hokka 1
Sim kapaklı kutu 1
Sim sepet 1
Sim büyük ... 2
Sim küçük ... 1
Sim ibrik kebîr ve sagîr 10

Sim tava 1
Sim tebsi 3
Sim makras 2
Sim kulplu tas 2
Sim hurda tebsi 5
Sim büyük tas 7
Sim sahan 7
Sim kapak 6
Yaldızlı kapak 4
Sim büyük güğüm 1
Sim mangal-ı kebîr ma' sim iskemle 1
*valide sultan hazretlerine teslim şüd an-
yed-i Yusuf Ağa müsâhib*
Sim maşraba 1
Sim fincan tebsileri 9

Merhum sultanın Topkapu'sundan alınan eşyalarıdır bu eşyayı silahdar kendü varup getirmişdir

Sim kebîr sini 2
Sim evsat sini 3
Sim hamam leğeni 2
Sim tebsi 4
Sim hoşab tası 3
Sim şam'dan 5
Sim ibrik 7
Sim kahve ibriği 3
Sim oluklu tas 2
Sim kebîr maşraba 4
Sim buhurdân 2
Sim tennure 2

Sim çubuk buhurdânı 1
Sim zarf 1
Sim leğen 5
Sim ayaklı leğen 1
Sim abdest leğeni 1
Sim küçük tas 2
Sim kürek 1
Sim maşa 1
Sim sahan kebîr ve sagîr 24
Sim sahan kapakları 14
Sim ocak ... 3
Sim orta tebsi 3

هو

ملکتنه شهر رمضان المبارک کو بود فترت کتب و تحریریه شروع و ابتدا
در آیام سلطنت سلطان محمدخان بن ابراهیم خان تبارت خلافت الیم
المشروکین با فاسکات خزانه عامر مصطفی القوم اجله من انهدا
ابن ابراهیم القومسات والزمین

ما در آن وقت خلافت عالی بود و در آن وقت بود که در آن وقت
فصل اول که در آن وقت بود که در آن وقت بود که در آن وقت

۱. محمد علی خان
۲. محمد علی خان
۳. محمد علی خان
۴. محمد علی خان
۵. محمد علی خان
۶. محمد علی خان
۷. محمد علی خان
۸. محمد علی خان
۹. محمد علی خان
۱۰. محمد علی خان
۱۱. محمد علی خان
۱۲. محمد علی خان
۱۳. محمد علی خان
۱۴. محمد علی خان
۱۵. محمد علی خان
۱۶. محمد علی خان
۱۷. محمد علی خان
۱۸. محمد علی خان
۱۹. محمد علی خان
۲۰. محمد علی خان
۲۱. محمد علی خان
۲۲. محمد علی خان
۲۳. محمد علی خان
۲۴. محمد علی خان
۲۵. محمد علی خان
۲۶. محمد علی خان
۲۷. محمد علی خان
۲۸. محمد علی خان
۲۹. محمد علی خان
۳۰. محمد علی خان
۳۱. محمد علی خان
۳۲. محمد علی خان
۳۳. محمد علی خان
۳۴. محمد علی خان
۳۵. محمد علی خان
۳۶. محمد علی خان
۳۷. محمد علی خان
۳۸. محمد علی خان
۳۹. محمد علی خان
۴۰. محمد علی خان
۴۱. محمد علی خان
۴۲. محمد علی خان
۴۳. محمد علی خان
۴۴. محمد علی خان
۴۵. محمد علی خان
۴۶. محمد علی خان
۴۷. محمد علی خان
۴۸. محمد علی خان
۴۹. محمد علی خان
۵۰. محمد علی خان
۵۱. محمد علی خان
۵۲. محمد علی خان
۵۳. محمد علی خان
۵۴. محمد علی خان
۵۵. محمد علی خان
۵۶. محمد علی خان
۵۷. محمد علی خان
۵۸. محمد علی خان
۵۹. محمد علی خان
۶۰. محمد علی خان
۶۱. محمد علی خان
۶۲. محمد علی خان
۶۳. محمد علی خان
۶۴. محمد علی خان
۶۵. محمد علی خان
۶۶. محمد علی خان
۶۷. محمد علی خان
۶۸. محمد علی خان
۶۹. محمد علی خان
۷۰. محمد علی خان
۷۱. محمد علی خان
۷۲. محمد علی خان
۷۳. محمد علی خان
۷۴. محمد علی خان
۷۵. محمد علی خان
۷۶. محمد علی خان
۷۷. محمد علی خان
۷۸. محمد علی خان
۷۹. محمد علی خان
۸۰. محمد علی خان
۸۱. محمد علی خان
۸۲. محمد علی خان
۸۳. محمد علی خان
۸۴. محمد علی خان
۸۵. محمد علی خان
۸۶. محمد علی خان
۸۷. محمد علی خان
۸۸. محمد علی خان
۸۹. محمد علی خان
۹۰. محمد علی خان
۹۱. محمد علی خان
۹۲. محمد علی خان
۹۳. محمد علی خان
۹۴. محمد علی خان
۹۵. محمد علی خان
۹۶. محمد علی خان
۹۷. محمد علی خان
۹۸. محمد علی خان
۹۹. محمد علی خان
۱۰۰. محمد علی خان

Handwritten text in Ottoman Turkish script, organized in columns and rows. The text appears to be a list or index of names and titles, possibly related to a military or administrative record. The script is dense and fills most of the page area.

142